

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
ce.ole. du. v Jug.
slaviti 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istov. pen. vrsta
mali oglaš. po 150
in 2 D, večji oglaš.
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pr. večim g.
naročilu popusti
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopnarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neizbrano
pisno se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2326

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopnarjevi ul. št. 6 v Cekoim
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.347
za inozem. Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vir slovenskega idealizma

Naše marijanske kongregacije se danes s posebnim večerom spominjajo petdesetletnega mašništva papeža Pija XI., velikega častilca Matere božje. To je dan, ob katerem tudi nam silijo pod pero nekatere času primerne misli.

Češčenje Bogorodice, ki ga po želji in v duhu cerkve, prav posebno pa po zgledu velikih papežev moderne dobe predvsem goje naša Marijina društva, je češčenje najvišjega idealizma. Vesoljno krščanstvo iztoka in zapada veličuje v devici Mariji najdovršenejši lik človeškega rodu; ne samo ideal ženstva, kakor ga opevajo pesniki, marveč najidealnejši stvor večnega Umetnika sploh, najpopolnejšega otroka božjega, ki mu je Stvarnik v najlepšem telesu vstvaril po posebni milosti od vsakega madeža grešnosti popolnoma svobodno dušo. To je smisel verske resnice, ki jo je predhodnik sedanjega papeža pred petinsedemdesetimi leti slovesno vsemu svetu proglasil. Marija je najbolj umiloščeno človeško bitje, ki je po svoji prvobitni svetosti in popolni notranji harmoniji najbližje Bogu. Zato se k njej kot najbolj svetemu in čistemu svojemu praobrazu. k ženi, ki je bila dostojna postati bogorodica, vsi kristjani zatekajo, da jim izprosi bogstvo božjih milosti, po katerih se naša osebnost lahko povzdigne do čim višje stopnje duhovne popolnosti in lepote. Tej nalogi v službi najvišjega Ideala so se posvetile od nekdanj tudi naše marijanske kongregacije. Po njih je obeležen ves naš katoliški slovenski narod, ki po Mariji išče Boga, se v vekovitem trpljenju dviga k njemu in vanj stavi vse svoje zupanje v borbi za krščanski obraz svoje kulture, za svoj duhovni blagor in napredek!

Ogromno je zato in važno poslanstvo Marijinih družb za slovensko ljudstvo tako v preteklosti kakor danes, ko se oblikuje deloma nov svet okoli nas in v nas samih. Marijine družbe imajo danes največjo vzgojno nalogo v našem narodu. V duhu Marijinega češčenja so poklicane zbujati in gojiti v mladih srcih neugasljiv idealizem, ki se hrani od največjih vrednot človeškega življenja in stremjenja. Prvo, tako nas uči marijanska ideologija, je Bog, absolutna svetost, ki je v nje svitu treba gledati vesoljno stvarstvo; absolutno dobro, ki se po njega zakonih mora ravnati tako vsak posameznik kakor vsaka človeška zajednica; absolutna resnica in pravica, ki je ne more izpremeniti noben človeški izmislek niti razveljaviti noben človeški sklep. V tem smislu Marijine družbe niso le učiteljice abstraktnega izpovedovanja Boga in mističnega pogreznja v tajnosti njegovega bitja, ampak obenem vадnice najbolj dejavnega krščanskega življenja v družini, v vsakem stanu in poklicu, v narodu in državi. One dvigajo in vedno bolj izobrazujejo krščanski etos našega naroda pa dajo moč in pogum po tem idealu dosledno živeti in njega ovire premagovati. Čistost erotične plati življenja in duhovno poglobljevanje moško-ženskih odnosov, kakor ga Marijine kongregacije posebno goje, je le del onega prizadevanja, ki gre za tem, da se vzgoje v našem narodu popolni značaji, lepe duše, neustrašeni možje in idealne žene, ki niso za zabavo in igračo ali pa samo dekle, ampak soustvarjalke, družice in, če treba, tudi vodnice naroda k višji kulturi in boljšemu življenju.

Ta marijanska miselnost nam more edina ohraniti naš narod kot kristen član tako človeštva kakor države, v kateri je danes od Boga poklican živeti in delovati za obči blagor vsega jugoslovanskega rodu. V tej zajednici je Slovenec pokoren vrhovni državni avtoriteti ne iz strahu ali sebičnega koristolovstva, ampak po svoji od večnega božjega zakona formirani vesti, ki mu veli v državi videti čuvarja obče blaginje in nujno potrebnega reda. Je pa obenem dober član svoje rodbine in zagovornik njenih neodjemljivih naravnih pravic kakor tudi zaveden ud svoje stanovske zajednice, v kateri mu je po naravi veljeno braniti njene upravičene interese. Je zvest član svojega naroda, ki ima takisto svoje posebne dobrine in pravice, ki se jih nihče ne sme dotikati pa končno ud cerkve, ki varuje temeljne resnice krščanskega občestva, ki se tičejo našega izveličanja v Bogu, po katerem hrepene naše duše. Tako Marijin otrok vidi v človeški zajednici hierarhičen red, v terem je posameznik podrejen zajednicam, ne da bi se v njih izničile njegove osebne pravice; v katerem so zajednice podrejene druga drugi, pa zopet ne tako, da bi višja uničila nižjo, ampak tako, da druga drugo izpopolnjuje in ji pomaga. Med vsemi je ali

Vatikan in narodne manjšine

Iz Missirolijeve knjige o lateranskih dogovorih smo povzeli člen 39. konkordata, kakršnega je prvotno predlagal Vatikan. Radi nepopustljivosti Mussolinijeve ni mogel Vatikan prodreti, vendar je iz te prvotne določbe razvidno stališče Vatikana napram narodnim manjšinam v Italiji. Radi tega objavljamo člen 39. dobesedno:

Zaimis predsednik grške republike

Atene, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Poslanska zbornica in senat sta danes popoldne izvolila za predsednika republike Aleksandra Zaimisa z 257 glasovi. Za Kafandarisa je bilo oddanih 22 glasov. 37 glasovnic pa je bilo praznih. Rojalisti so na ta dan zopet prišli prvič v parlament po poravnavi Gonatasove afere. Popoldne bo Zaimis pred poslansko zbornico in senatom prisegel. Ta volivni rezultat se je dosegel s tem, ker med Kafandarism in Venizelosom, ki sta oba zelo temperamentna, ni prišlo do sprave radi nekega konflikta lanskega leta. Bila pa je velika večina republikancev za to, da izvoli za predsednika Kafandarisa, ki je mlajši in za republiko bolj zaslužen, kakor Zaimis. Predsednik Zaimis je star 73 let in je stal vedno izven strankarskih bojev, dasi je med svetovno vojno in v zadnjih letih mnogo pripomogel do uresničenja venizelistične politike, posebno l. 1917, ko je po prihodu francoskega generalnega komisarja Jonnarta priporočal kralju Konstatinu, da se umakne na korist Aleksandru. Preje je bil generalni komisar na otoku Kreti in guverner narodne banke. Leta 1927 je sestavil koalicijski kabinet vseh strank in storil državi znatne usluge s svojo zmernostjo. Nazadnje je bil senatni predsednik. Zadnja leta je redno prebil poletne počitnice na Dunaju, kjer je lansko leto tudi poročil neko bolničarko z Dunaja, ki so jo nekateri republikanski listi pred sedanjo

»Verski pouk v novih pokrajinah se bo vršil v materinščini. V krajih, kjer bi število italijanskih in slovenskih duhovnikov, italijanskih državljanov, ne zadostovalo duhovnim potrebam ljudstva, bo država dovolila školom, da pokličejo iz inozemstva s privoljenjem italijanskih političnih oblastev duhovnike, zmožne tudi drugega jezika, četudi bi ne bili italijanski državljani.«

volitvijo predsednika republike označili kot ne popolnoma »enakorodno gospo predsednico«. Končno pa to rodbinsko razmerje ni igralo posebne vloge, ker se Zaimisov zakon smatra bolj za morgantičen in se je Venizelos osebno zavzemal za njegovo kandidaturo.

Atene, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Ob 5 popoldne je novo izvoljeni predsednik Zaimis prisegel pred zbranimi senatorji in poslanci. Pozdravili so ga s ploskanjem. Vlada bo sklenila demisijo, da se v ponedeljek sestavi na novo. Pred svojimi prijatelji je imel Venizelos pred volitvijo predsednika nagovor, kjer je poudarjal, da spada Zaimis v zgodovinsko rodbino grških dežel. Opisoval je njegove zasluge, ki si jih je pridobil za državo in republiko. Kar se tiče Kafandarisa bi njegova izvolitev le preveč podčrtala pomen predsedstva, sicer pa je tudi Kafandaris še promlad.

Zahvala grškega naroda Konduriotisu

Pariz, 14. dec. AA. Agence Havas poroča iz Aten, da bodo člani vlade šli k admiralu Konduriotisu, da mu izrečejo zahvalo grškega naroda. Pričakuje se sklep ministrskega sveta, da bo admiralu Konduriotisu podeljena letna pokojnina v iznosu 500.000 drahem (365 tisoč Din).

Zaupnica nemški vladi

Po sporazumu s šeli strank izrekel parlament z 222 proti 156 glasovi

Berlin, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Med državno vlado in voditelji strank je prišlo nocoj do sporazuma, med tem ko je še pozno zvečer bil parlamentarni položaj tako opasen, da se je smatralo za neizogibno, da bo vlada odstopila. Po slavnostni večerji pri predsedniku Hindenburgu je bila seja ministrskega sveta, ki ji je ob 0.15 sledila skupna seja vlade in voditeljev strank, kjer se je ob 1.30 doseglo zblizanje naziranj. Tekom dneva se je potem dosegel popoln sporazum.

Berlin, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Vladne stranke so se zidimile za sledečo obliko zaupnice: Državni zbor odobrava izjavo državne vlade in zaupa v to, da se bo finančni reformni program vlade izvedel s pridržkom, da se bo zakon v podrobnostih končno ustvaril, vpoštevajoč temeljne obrise, ki jih je objavila vlada. Državni zbor izreka vladi zaupnico za vso njeno politiko.

Berlin, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Z 222 proti 156 glasovom, torej z večino 66 glasov so danes vladne stranke izrekle vladi zaupnico. S tem je kabinet Müller-Curtius-Hilferding znova avtoriziran za drugo haško konferenco in odstranjena je tudi kriza, ki je grozila državni blagajni zadnji dan decembra. Pred to odločitvijo so bili hudi boji. Danes zgodaj popoldne so našli kompromis za obliko zaupnice, ki pa ni imela podpisov bavarske ljudske stranke in tudi v delu nemške ljudske stranke se je pojavljala odpor. Tudi stranka državnega kancclerja ni bila do zadnjega moža za to, toda Müller je ostal pri svojem sklepu, da državni zbor prisili, da se odloči za vlado ali proti njej. Uspeh mu je dal prav. Od 495 poslancev se skoro petina, namreč 95 poslancev, ni ude-

ležila glasovanja, 22 poslancev pa ni glasovalo, večinoma člani bavarske ljudske stranke. Od Stresemannove stranke so bili trije očitno proti zaupnici. Vendar je bila zaupnica močna zmaga nad vso desnico, ki je skupno s komunisti in gospodarsko stranko v opoziciji proti vladi.

V debati pred glasovanjem je finančni minister Hilferding pobijal trditve opozicije o katastrofalnem položaju državnih financ. Izjavil je, da je sedanja vlada ob svojem nastopu lanskega leta že prevzela blagajniški deficit več kot 1000 mil. mark in da bo sedanji blagajniški deficit v znesku 1700 mil. dne 1. aprila znašal samo še 400 mil. Nemški državni zbor bo moral prihodnji teden opraviti zelo veliko nalogo, tako da se misli na nočne seje. Najvažnejši je carinski predlog, ker sedanje carinske pogodbe potečejo 31. decembra.

Baldwin proti labouristom

London, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Bivši ministrski predsednik Baldwin je v nekem govoru v Edinburghu ostro kritiziral politiko delavske vlade, ki nalaga industriji nova bremena. Spomladi bo proračunski deficit znašal 30—40 milj. funtov. Posebno je nastopil proti novemu premogovnemu zakonu, ki omogoča rudarjem in lastnikom rudnikov, da izkoriščajo konsumente. Eksportna trgovina dobiva na stroške konsumentov skrito subvencijo. Druge države, ki producirajo premog, bodo sedaj tudi izdale embargo proti uvozu angleškega premoga.

gloznom delom in ponotranjevanjem življenja, bodo vršila to nalogo s še večjo ljubeznijo in vnmom v času, ko so mnogi čisto izgubili pravo smer in vzor osebnega ter družabnega življenja, drugi ga pa bolešno iščejo v najraznovrstnejših lažnivih utvorih in idolih. Naše kongregacije bodo slejkoprej kazale na ideal Device, ki jo tudi vzhod časti in ljubi kot vir najbogatejšega milostnega življenja na zemlji v svitu božje popolnosti, da bi naša skupna jugoslovanska domovina bila vedno dom najlepših državljanov čednosti, nepodkupljive poštenosti in resnične medsebojne ljubezni!

Finančne težave Nemčije

Koncem decembra bo znašal deficit v nemški državni blagajni 1700 milijonov zlatih mark. Ta ogromen deficit izvira iz izrednih potrebščin v višini 800 milijonov iz letošnjega in lanskega deficita v znesku 450 milijonov in k temu pride še običajna potrebščina ob decembrskem ultimu v višini 450 milijonov. Ta blagajniški primanjkljaj pa je v znatni meri krit z zakladnimi mericami, krediti železnici, pošti in drugimi krediti, da znaša dejanski primanjkljaj le okoli 330 milijonov. Teh 330 milijonov mora ob koncu decembra nemška državna blagajna na vsak način izplačati, a tega denarja v blagajni ni in ga tudi ne bo. Nemčija mora zato najeti zunanje posojilo, da dobi teh 330 milijonov zlatih mark in že je bila tudi pripravljena ameriška banka, da posodi ta denar, ko je nastopil dr. Schacht proti gospodarstvu nemške vlade. Ta nastop je povzročil, da je ameriška banka Dillon, Read & Co., ker ta je bila pripravljena dati denar, zahtevala, da si nemška vlada takoj zagigura nove dohodke, ker drugače ne dobi Nemčija nobenega posojila. Nemčija pa mora posojilo dobiti, ker drugače ne dobi velik del uradništva 1. januarja svojih plač.

Zato je nemški finančni minister izdelal načrt finančne reforme in pa poseben »takojšnji program«, ki naj Nemčiji da za ultimo december potreben denar. Po tem programu naj se zviša davek na tobak za 220 milijonov, prispevki za socialno zavarovanje pa za 140 milijonov in bi tako imela Nemčija onih 330 milijonov. Po sprejemu teh novih davkov pa bi dali Amerikanci posojilo.

Obenem pa se mora izvesti tudi finančna reforma. Dr. Schacht zahteva, da zviša Nemčija davke vsaj za 500 milijonov, ker drugače obstoji resna nevarnost, da Nemčija ne bo mogla vršiti svojih obveznosti po Youngovem načrtu. Ta pa pomeni za Nemčijo znatno olajšanje bremen.

Nemški gospodarski krogi pa že silno tožijo, da je nemško gospodarstvo z davki preobremenjeno, radi česar se je produkcija preveč podražila. Novi finančni načrt zato znatno olajšuje davčno breme produktivnih podjetij ter skuša s tem pospešiti razvoj produkcijskega kapitala. Tako bi se po novem finančnem načrtu znižal dohodninski davek za 20 do 25 odstotkov, obrtni davek za 20 in zemljiški za 10 odstotkov, kar bi avtomatično tudi znižalo občinske davke.

V nadomestilo pa bi se povečali konsumni davki, tako na tobak in pivo. Dohodki tobaničnega davka bi narasli v enem letu od 870 milijonov na 1300. V vsem pa bi se morali že v času od 1. januarja do 1. aprila povečati davki za 500 do 550 milijonov zlatih mark. Industriji so na svojem zborovanju zahtevali tudi povečanje davka na pivo, ker ne gre, da daje ta davek v Angliji 1700 milijonov, v Nemčiji, ki ima mnogo več prebivalcev, pa samo 900 milijonov mark. Obenem pa so nemški industriji tudi zahtevali, da se reforma nemških financ temeljito izvede in zlasti opozarjali, da je nesprejemljiv, če bi se najprej rešil »takojšnji program«, davčna reforma pa odložila.

Zgovornost vseh teh števil je tako močna, da se jim nemška vlada mora pokoriti. Vprašanje pa je, če se bodo pokorile tudi stranke. Socialni demokrati ugovarjajo proti konsumnim davkom, ki so seveda nepopularni, druge stranke pa opozarjajo na preveliko breme socialnih dajatev, ki znašajo v Nemčiji na leto 6 milijard. To se pravi, da 3.000.000 delavcev vse leto dela le za socialne ustanove.

Ali na vse zadnje so prazne blagajne ob ultimu tako mogočen ukaz, da se bodo morale nemške vladne stranke zediniti in z novimi davki si zagurati ameriško posojilo, z davčno reformo pa gladko izvedbo Youngovega načrta.

Delna odprava cenzure v Španiji

Madrid, 14. dec. (Tel. »Slov.«) V Madridu delujočim inozemskim dopisnikom se je pri oficelnem sprejemu sporočilo, da je cenzura zanje ukinjena. Izrečno se jim je izjavilo, da smejo svobodno in odkrito vršiti kritiko in da vlada samo zahteva, da ne oddajajo nobenih neresničnih ali tendencioznih poročil.

Pariz, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Bivši španski ministrski predsednik Sanchez Guerra, ki se je aktivno udeležil zadnjega poskusa, vrči diktaturo Primo de Riveru, je danes v Hendaye zopet stopil na francoska tla ter je zvečer dalje odotoval v Pariz.

Novi zakoni podpisani

Belgrad, 14. dec. (AA.) Minister pravde dr. Srskić je bil danes ob 15 v avdijenci pri Nj. Vel. kralju na dvoru v Dedinju. Ob tej priliki je Nj. Vel. kralj podpisal zakon o verski zajednici Židov v kraljevini Jugoslaviji, zakon o izdajanju tapij na področju apelacij-

skih sodišč v Belgradu in Skoplju in velikega sodišča v Podgorici, zakon o premeščanju in upokojuju uradnikov in ostalih drž. uslužbenecv civilnega reda in zakon o izpolnitvi paragrafa 109 meničnega zakona z dne 29. novembra 1928 in § 28 zakona o čeku istega datuma.

Priprave za 2. haaško konferenco

Juridična konferenca konča svoje delo — Youngov načrt bil sprejet v celoti

Bruselj, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Danes je pripravljena juridična konferenca v Bruslju končala svoje delo. Konferenca je imela skicirati pogodbe, ki bi se imele podpisati na prihodnji haaški konferenci. Raznih pogodb, posebno političnih, niso zaključili. V bistvu pa je konferenca dosegla, da so ustvarjeni teh-

nični pogoji za haaško konferenco. Dosegel se je prednačrt za okvirno pogodbo, ki so se ji kot priloge priložila razna komisijska poročila. Dalje so se predložile tudi razne druge priloge glede bruseljskih razgovorov. Youngov načrt sam je bil sprejet kot celota.

Zaleski o vladni krizi

Temelji poljske zunanje politike se ne spremenijo

Varšava, 14. dec. AA. Poljska agencija javlja, da je poljski zunanji minister Zaleski v svojem intervjuju časnikařem o morebitnih posledicah sedanje vladne krize glede na zunanjo politiko Poljske opozoril na svoj govor, ki ga je imel 1. 1928 v Društvu za mednarodne nauke in v katerem je rekel, da je vodilna linija poljske zunanje politike stalen element, ki je neodvisen od raznih izprememb v notranji politiki. Vendar, je rekel minister, ne more biti dvoma o tem, da utegne notranja politika olajševalno ali pa otežuje vplivati na vodstvo zunanje politike.

Današnji položaj je drugačen, kakor je bil polčas pred nekaj leti. Drugačen je z nekimi psihološkimi elementi, katerih delo je nenavadno važno za vodstvo zunanje politike. To je občutenje varnosti in prepričanje, da

se ne pripravljajo nič nepričakanega, kakor tudi vesti, da bo isti veliki duh dalje stremel za tem, da uresniči smotre, ki si jih je zadal. Če ne bi obstajala absolutna gotovost, da bo tudi po sedanji krizi vodila usodo poljskega naroda ista čvrsta in nezlomljiva roka maršala Pilsudskega, bi mogla brez dvoma sedanja kriza imeti nedogledne posledice za naš mednarodni položaj. Toda prav dobro vemo, da bo, dokler bo usoda poljskega naroda v rokah vlade, ki uživa podporo maršala Pilsudskega, glavna vodilna linija naše politike mir in dobro razmerje z vsemi narodi in ta linija se ne bo izpremenila. Iz tega razloga ves svet pokojno pričakuje rešitve naše krize. Sedanja kriza bo ostala brez posledic za zunanjo politiko poljske države

Zakon o narodni šoli

§ 167. določa, da se more učiteljem v srbskih šolah na bivšem turškem ozemlju, ki niso mogli po osvoboditvi vsled nezadostne kvalifikacije ostati v službi, izplačevati stalna mesečna pomoč od 1000 Din, njihovim rodbinom pa polovico te vsote.

§ 168. Prosvetni minister bo stalno imenovane veroučitelje (katehete) namestil tam, kjer so v smislu § 43. najbolj potrebni, in oni obdržijo vse pravice, ki jim po zakonu pripadajo. Veroučitelje, ki si niso pridobili pravico do pokojnine po uradniškem zakonu, bodo odpušteni iz službe.

§ 169. V teku enega leta po uveljavitvi tega zakona se smejo po potrebi premeščati brez pravice na polne in selivne stroške ene učne osebe, ki so se po predlogu in oceni prosvetnih in upravnih oblasti po svoji krivdi pokazali za škodljive ali neprimerne v svojem kraju službovanja.

§ 170. V domih in zavodih za nezadostno razvito dečo se imenuje učne osebe v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje.

§ 171. Kjer še niso organizirane upravne in šolske občine, bo poskrbel pristojni sreski načelnik za sestavo in izvršitev šolskega proračuna narodnih šol.

§ 173. V onih vaseh, kjer šola nima stanovani za učitelje, jih je dolžna šolska občina zgraditi najkasneje v roku šestih let, ko stopi ta zakon v veljavo, drugače se šola zapre. V ime stanovane v vaških šolah, ki nimajo učiteljskih stanovani, bo občina plačala vsaki učni osebi po 150 Din mesečno.

§ 174. Stanarina po §§ 29., 84., 118 in 173. tega zakona pripada učiteljem od 1. aprila 1929 dalje in se imajo takoj po proglasitvi tega zakona vnesti potrebni zneski od občinskih uprav v odgovarjajoče občinske proračune.

§ 175. Stanarina za šolske nadzornike po § 84. in 118. tega zakona plačajo občine, kjer je sedež šolskega nadzornika.

§ 176. Pomožni referenti prosvetnega ministva imajo iste priradležnosti, ko sreski šolski nadzorniki in poleg tega po 500 Din mesečnega dodatka. Pomožni sekretarji prosvetnega ministva pa priradležnosti ko vsi uradniki II. kategorije in poleg tega 300 Din mesečnega dodatka.

§ 178. Dekler ne bo zadosti kandidatov za banke in sreske šolske nadzornike s kvalifikacijami po tem zakonu, se morejo za ta čas imenovati tudi kandidati z dovršenim nižjim tečajem višje pedagoške šole, ki so se odlikovali v službi in bili najmanj štiri leta sreski nadzorniki; enako se morejo imenovati tudi učitelji narodnih šol z najmanj 15 let državne službe, če so se odlikovali s svojim delom v šoli in na narodno-prosvetnem polju. Tem pripadajo vse priradležnosti po § 118. tega zakona.

§ 179. Dokler se ne spopolnijo mesta sreskih šolskih nadzornikov, se pooblašča prosvetni minister, da more v posameznih srezih poveriti vršenje te službe tudi šolskim upraviteljem. Za ta čas so upravitelji osvobodjeni pouka v razredu, vendar pa vrše še naprej dolžnosti upravitelja šole in obdržijo vse pravice, ki so združene z vršitvijo te dolžnosti.

§ 181. Minister prosvete se pooblašča, da v roku dveh mesecev, ko stopi ta zakon v veljavo, predpiše splošni pravilnik za uporabo tega zakona.

§ 182. Prosvetni minister se pooblašča, da določi položaj vsem onim učnim osebami, ki niso posebej imenovane v tem zakonu, a se nahajajo v državni službi, ko stopi ta zakon v veljavo. Minister jih bo po njih kvalifikaciji n po državni potrebi obdržal v službi ali vpočil, ali pa razrešil od dolžnosti, če si niso pridobili pravico na pokojnino.

§ 183. Ta zakon stopi v veljavo, ko se objavi v »Službenih novinah«. Od tedaj prenehajo v vsej kraljevini veljati vsi dosedanj zakoni, zakonske navedbe, uredbi in vsi drugi predpisi, ki se nanašajo na narodne šole.

Polško-židovski poslanci gostje soc. dem. kluba

Praga, 14. dec. AA. Štirje poslanci, izvoljeni na polško-židovski listi na Češko-slovaškem, Chobot, dr. Singer, dr. Reich in Bucek so stopili kot gostje v klub čeških socialistnih demokratov.

Program poklonitvenih svečanosti

Belgrad, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Danes je bil v Belgradu končan definitivni načrt programa za prihod in bivanje deputacij, ki pridejo k poklonitvi na kraljevi rojstni dan v Belgradu dne 17. decembra

V občinski dvorani bo najprej slavnostna skupna seja in sicer ob 9 dopoldne. Ob pol enajstih bodo gostje odšli v cerkve in sicer po svojih veroizpovedih, kjer se bodo vršile slovesne službe božje. Ob eni popoldne bo občina priredila gostem banket v dveh hotelih, in sicer pri »Srbskem kralju in v »Kazinic«, ker en lokal ne bi zadostoval za sprejem vseh deputacij

Ob 17 se bodo na Teraziji formirali gostje v spreved. Odkorakali bodo v spremstvu v dvor, kjer bo ob pol 6 sprejem. Gostje bodo šli v dvor pri vhodu iz glavne ulice.

Med tem časom bosta imela občinsko sodišče belgrajsko in občinski odbor posvetovanje skupno z mladinskimi organizacijami. Na prostoru pred vseučiliščem bodo formirali bakijade, ki bo šla točno ob 17. torej ističasno ko se bo vršil sprejem, na dvor, po glavnih belgrajskih ulicah.

Zvečer ob 8 bo odšel spreved na kolo-dvor, kjer bo sprejel še druge goste.

Danes so se zglasili pri belgrajski občini zastopniki občin Zemun in Pančevo, ki tvorita na podlagi zakona o razdelitvi države na banovine skupno-upravno enoto. Dogovorili so se, da bodo sodelovali z belgrajsko občino pri svečanem sprejemu in pri organizaciji tega sprejema.

Odaščena uradnika

Belgrad, 14. dec. AA. S sklepom predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkoviča sta odaščena iz državne službe zaradi zlorabe svojega položaja Branko J. Angelković, pisar sreskega načelstva posavskega sreza dunavske banovine, in Dušan J. Vrečarević, pisarski pripravnik uprave mesta Belgrada.

Belgrajske vesti

Kralju je bil predložen v podpis gozdni zakon.

Napredovali so v 3-I.: Zampa Miroslav, podgozdarski uradnik v Novem mestu, Kenda Franc, podg. ur. v Kranju, Premrstein Robert, podg. ur. v Ratečah, Edo Marčić, pisarniški oficijal.

Predsedniki borz so imeli danes v finančnem ministrtvu daljše posvetovanje. Sklep te konference je bila načelna odločba, da se 1. jan. 1930 kotira Blairovo posojilo na belgrajski in zagrebški borzi.

Ustanovitev stalne razstave vzorcev domače industrije in kmetijske produkcije so sklenili vladni krogi skupno z gospodarskimi korporacijami.

Subotički občinski svet je sprejel proračun za bodoče leto, ki znaša 44 milijonov dinarjev.

Dunajska vremenska napoved. Severno Alpe: Spremenljivo. Podnevi vetrovno. Ponoči slana. Južna Alpe: Večinoma jasno. Nekoliko hladneje

OB DEZJU, VETRU IN SNEGU
NIVEA-CREME

Veter in snigo vreme, mrzota in vlažnost odvzemajo Vaši koži trdnost in kožo vaju bronine sestavine in posušajo s tem prerano namuznost obraza. Vaša koža pa potrebuje svežer zrak. In Vas vrne NIVEA-CREME pred neugodnimi vremenskimi vplivi. Samo NIVEA-CREME vsebuje EUCERIT. — Ta stvaruje nežno kožno stanje osušena in prepreči nastanjenje uš in rug. Deže po 8.—, 5.—, 10.— in 20.— D. Tute no 9.— in 14.— D. NIVEA-CREME pronicne v kožo in ne ostavi blekca.

Odpr. skladišče: Maribor, Meliška c. 56.

Napad na poslanca čsl. ljudske stranke

Poslanec pa se je obranil napadalca, ki ga je hotelo ljudstvo linčati

Praga, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Brezposelni delavec Duba je danes v župnem uradu cerkve sv. Henrika v Pragi napadel župnika p. Horaka, poslanca češke ljudske stranke in enega najpriljubljenejših praških duhovnikov. Grozil mu je z revolverjem. Župnik se mu je postavil krepko v bran, nastala je borba, v

kateri je Duba podlegel in zbežal na ulico, kjer so ga prijeli. Pred policijsko stražnico, kjer so napadalca zasliševali, se je zbrala velika množica ljudi, posebno žensk, ki so hoteli napadalca iztrgati policiji in ga linčati. Le s trudom se je policiji posrečilo, da so množico razpršili.

Eksplodzija smodnika v Soliji

Solija, 14. dec. (Tel. »Slov.«) V Popovu na vzhodnem Bolgarskem je v tovarni za puške iz neznanega vzroka nastala eksplozija, ki je bila tako silna, da je porušila sedem sednih hiš. Do sedaj so odkopali štiri mrtve in 15 večinoma težko ranjenih. Šele po 12urnem gašenju gasilcev iz petih vasi se je posrečilo požar pogasiti

Solija, 14. dec. AA. Bolgarska agencija poroča o eksploziji smodnika, ki se je zgodila na do zdaj še docela nepojasnjen način. Ta smodnik, ki so ga skrivaj prodajali, je bil v delavnici Parsakova Dimitrova in drugov v mestu Popovu, okrožje Šumenski. Spočetka je grozila nevarnost, da bo požar zavzel velike dimenzije, toda

ukrepom oblastev in pomoči, ki so jo dala okoliška mesta, se je zahvaliti da je bil požar naglo udušen. Trinadstropna hiša, v kateri je bila trgovina Dimitrova, je pogorela do tal. Dve osebi, ki sta bili v trenutku eksplozije v trgovini, sta dobili zelo hude opekline ter so ju morali poslati v bolnico. Ena od njiju je umrla. Zrušil se je zid in pokopal pod seboj 12 dijakov, ki so prihiteli gasilcem na pomoč. Od teh dijakov ni nihče podlegel, vendar so nekateri dobili hude poškodbe. Sodijo, da je škoda precejšnja in da presega več milijonov levov. Preiskava je dognala, da smodnik tsm dosti uporabljajo v kamnolomih, ki jih je mnogo v okolici mesta Popova

Princ Karel se ne sme vrniti

Bukarešta, 14. dec. AA. »Rador« javlja, da je vest londonskega lista »Daily Telegraph« glede na dovoljenje, ki je bilo izdano princu Karolu, da se sme vrniti v Romunijo, popolnoma netočna. Za tako dovoljenje tudi ni prispela nikaka prošnja.

Vprašanje vzhodnih reparacij

Pariz, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Petit Parisien« glede današnjega obiska Burova in Molova pri Briandu v Parizu, je utemeljeno upanje, da bo Bolgarija sprejela predlagano zvišanje reparacij za 37 let po 12 in pol milijona zlatih frankov. Bolgarska ministra sta sicer ponovno prosila za popust dolga, vendar sta pokazala resno voljo za sporazum, posebno, ker se zdi, da sta najbrže v Rimu imela neuspeh. Italija je namreht zahtevala, da bi se morala bolgarska anuiteta od 12.2 milijona zvišati na 18 milijonov. Obenem objavlja »Petit Parisien« intervju s češkoslovaškim zun. ministrom dr. Benešem, kjer se dr. Beneš pritožuje radi pretrpane višine osvobodilnega dolga. Češkoslovaška te višine ne more plačati, posebno, ker so se njeni obroki kot upniškega naroda preveč obrezali. Skušal bo v Haagu z vsemi sredstvi, da regresira češkoslovaško finančno situacijo. V razgovorih z Mironescom se je sporazumel o vseh vprašanjih, ki se tičejo obeh držav, posebno o vprašanju vzhodnih reparacij in o pripravah za haaško konferenco.

Protizidovsko gibanje v Rusiji

Moskva, 14. dec. AA. List »Komunist« poroča, da se čedalje bolj širijo med delavci antisemitske demonstracije. V neki tvornici v Marinopolu so delavci svojega druga Žida polili z raztopljenim železom. pollej pa priredili skupščino, na kateri so izjavili, da bodo isto storili z vsemi delavci-židi, ki jih bo tovarna nastavila. Sovjetska oblastva so prijela vse krivce tega zločina.

Proces soinoških zastupielvaik

Budimpešta, 4. dec. (Tel. »Slov.«) V Szolnoku je bilo danes zvečer izrečena razsodba proti prvi skupini štirih obtoženck, ki so zastupjevale svoje moze in sorodnike. Državni pravdnik je predlagal, ker je krivda dokazana, da se vse štiri obtoženke obsodijo na smrt radi zastupljenja ali radi nagovarjanja k zastupljenju. Ni jim priznal nohenih olajševalnih okolnosti in trdil, da so vse štiri obtoženke izvršile svoje dejanje z najbolj prostakiimi sredstvi. Sodišče je vse štiri spoznalo za krive in obsodilo obtoženko Lipka na smrt na vešalih, ostala tri pa na dosmrtno ječo. Obsojenke so prijavile vzklic radi previsoke kazni, državni pravdnik pa vzklic zato, ker se tri obtoženke niso obsodile na smrt.

Letalska delavnica pogorela

Bukarešt, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je na vojaškem letališču Pipera nastal požar v veliki delavnici, ki je popolnoma uničil delavnico. Neki vojak je iz nepredvidnosti razlil bencin, ki se je iz neznanega vzroka vnel. Z velikim trudom se je posrečilo požar lokalizirati, tako da so lahko rešili letala iz sosednega velikega hangarja.

Karahan v Angori

Angora, 14. dec. AA. Anatolska agencija javlja: Karahan je v spremstvu sovjetskega poslanika posetil večeraj turškega ministrskega predsednika Ahmet pašo ter predsednika turškega parlamenta. Oba sta Karahanu vrnila poset. Turšk. zunanji minister Tevčik Ruđi Bej je obedoval večeraj s Karahanom in priredil snoči banket njemu na čast. Na banketu so bili vsi člani vlade in diplomatske zborna ter mnogo drugih osebnosti. Tevčik Ruđi Bej in Karahan sta izpregovorila prijateljske zdravice, v katerih sta veličala prijateljstvo med Rusijo in Turško.

Komunistična demonstracija na sodišču

Solija, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Na tukajšnjem okrožnem sodišču se je pripetil v pisarnah državnega pravdnštva razburljiv prizor. Prišla je 14 članska deputacija, ki je zahtevala vstop k državnemu pravdniku, da bi protestirala proti postopanju z obtoženci v procesu proti 52 komunistom in proti aretaciji komunističnega voditelja Gančeva, ki stavka z gladovanjem. Ko je državni pravdnik odklonil sprejem deputacije, so člani deputacije vdrli v njegovo uradno sobo z vzklicem: »Doli fašistična diktatura! Doli fašistična justica!«, nakar je državni pravdnik odredil aretacijo vse deputacije. Proti deputaciji, v kateri sta bili tudi dve ženski in več študentov, se bo vložila obtožba na podlagi zakona o varstvu države.

Strašne posledice viharja

Pariz, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Vihar, ki je trajal več kot teden dni ob francoskih obalah, se je danes polegel, vendar pa še ni mogoče preценiti vse škode, ki jo je napravil. Po dosedanjih ugotovitvah presega število smrtnih žrtv pri pomorščakih več kot sto oseb. Razdejanja v ribiškem ladjevju so ogromna. Na posebno eksponiranih točkah, posebno na nekaterih otokih, je tako rekoč uničeno vse ribištvo. »Paris Midie« zahteva anketo, na kateri grozi, da se bo brez usmiljenja odkrila neposobnost francoske javne eršilne organizacije na obalah.

Slavnostno zborovanje hišnih posestnikov

Snoči se je vršilo v Unioni razmeroma še dobro obiskano slavnostno zborovanje hišnih posestnikov v proslavo 30 letnice obstoja njihovega društva. Zborovanje se je vršilo pri pogrnjenih mizah. Zborovanje je otvoril predsednik g. Fralich, ki je pozdravil vse odlične zastopnike, tako predsednike Zbornice IOI g. Jelačina, zastopnike mestne občine, obrtniških organizacij, trgovskih gremijev, zagrebških, avstrijskih in mariborskih hišnih posestnikov ter ustanovitelja društva in častnega člana dr. Vinka Gregoriča. Nato je prečital predsednik udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, združeno s čestitko k rojstnemu dnevu Nj. Vel. kralja.

Predsednik je nato podal v daljšem govoru zgodovino društva od potresa do ustanovitve društva leta 1899 ter vsch nadaljnjih trideset let. Ves čas je društvo uspešno delo za blaginjo svojih članov. Predsedniki v tem času so bili: dr. Gregorič, dr. Pirč in Fralich. Nekaj mesecev tudi dr. Ivan Tavčar. Na zborovanje je bilo poslanih več pozdravnih brzojavk in pismenih čestitk. Sledilo so še pozdravi prisotnih zastopnikov, Nato se je razvil prijeten, zabaven večer.